

PRÁVO DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ

DATABÁZOVÉ PRÁVO

*Snímky slouží k orientaci posluchačů přednášek
a k činění si poznámek.
Nenahrazují přednášky, učebnice ani cvičebnice.*

verze 1.1 (2007)

© Ivo Telec, 2006

2

TEMATICKÝ OBSAH

1. Účel, povaha, zásady, prameny
2. Pojmové znaky
3. Investice
4. Pořizovatel
5. Předmět, druhy
6. Vznik a trvání práva, obsah práva
7. Zákonné licence
8. Obchody
9. Souběhy právní ochrany

3

4

Sbírka správních
a soudních rozhodnutí
ve věcech průmyslového
vlastnictví

Horáček/Macek

5

**AUTORSKÉ PRÁVO
PRŮMYSLOVÁ PRÁVA**

autorský zákon • patenty • užitné a průmyslové vzory • vynálezy
a zlepšovací návrhy • ochranné známky • ornamentní převaha
topografie polovodičových prvků, biotechnologie • ochranné známky
patentní síťotape • ochrana osobních údajů • vynálezní právo
výběrka ustanovení mezinárodních předpisů

podle stavu k 12. 2. 2007

Sagitt

6

1. ČÁST

VŠEOBECNĚ

7

ÚČEL

- **Podpořit a chránit hospodářské investice** do systémů ukládání a zpracování informací na trhu služeb
  - ✗ zmaření nebo zneužití zejm. v digitálním prostředí telekomunikačních sítí
- **Investice**
  - = podstatný vklad do obsahu DTB
  - ☛ **zhodnocení investice** 😊

8

ÚČEL V ES

- **Nebránit volnému pohybu zboží** nebo databázových služeb a služeb on-line v rámci ES

**sladění práva duševního vlastnictví
směrnicí**

9

Z DĚJIN

- **Svět**
  - [1994] [Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví]
  - 1996 - **příprava Úmluvy o duševním vlastnictví ve vztahu k databázím**
  - [1996] [Smlouva WIPO o právu autorském]
- **ES**
  - 1996 **směrnice o právní ochraně databází**
- **Československo**
  - [1990] [Dohoda o obchodních vztazích mezi vládou Čs. fed. rep. a vládou USA]
- **Česko**
  - 2000 **autorský zákon**

10

SOUBOR ÚDAJŮ: SEBRANÉ A ZAŘAZENÉ PRVKY

- **Jednotlivé prvky** (údaje, data), na sobě nezávislé:
  1. **autorská díla**, např. *fotografická*
  2. **osobní údaje**, např. *jméno a adresa*
  3. **jiné prvky**, např. *jiné předměty práv duševního vlastnictví, předměty práva osobnostního, oděvy, sbírkové předměty nebo úřední prvky*, např. *předpisy, judikáty, veřejné listiny aj.*

11

ZÁSADY

1. ochrana **databázovosti** (*databaseness*)
  - = ochrana DTB jako takové
  - ✗ ochrana **jednotlivých sebraných prvků** např. *osobních údajů*
2. ochrana **hospodářské investice** (vkladu)
3. **neformálnost vzniku** práva
4. **neformálnost trvání** ochrany
5. **dočasnost** ochrany
6. **nevyloučení souběhu** ochrany např. *s právem proti nekalé soutěži, s právem autorským, právem obchodního tajemství*

12

INVESTICE

■ Právní doktrína, mezinárodní smlouvy, judikatura

doktrinárně:

- = alespoň potencionální **majetková hodnota**, která má přímý nebo nepřímý **hospodářský přínos s nadějí na budoucí výnosy**, a to **bez ohledu** na její **právní povahu** a na to, zda je **způsobilým předmětem soukromoprávního obratu**

13

MEZINÁRODNĚPRÁVNÍ OCHRANA INVESTIC

- **Dvoustranné mezistátní smlouvy o ochraně investic**
např. Dohoda mezi USA a ČSFR a vzájemné podpoře a ochraně investic (1991) (č. 187/93 Sb.)
vč. **duševního vlastnictví**
- **Úmluva o řešení sporů z investic mezi státy a občany druhých států (1965)** (č. 420/92 Sb.)
  - správce úmluvy *Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj*
  - *Mezinárodní středisko pro řešení sporů z investic*
- **MF: český správní úřad pro ochranu zahraničních investic**

14

ZDROJE PRÁVNÍCH NOREM

■ Komunitární

1. Smlouva o založení Evropského společenství (č. 44/04 Sb. m. s.)
2. směrnice EP a Rady 96/9/ES z 11. 3. 1996 o právní ochraně databází (Úř. věst. č. L 077. 27. 3. 1996, s. 20)

■ České vnitrostátní

1. čl. 11/1-4 LZPS
2. z. č. 121/00 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon)

15

VĚCNÁ PŮSOBNOST ZÁKONA

- **České DTB**
  - ✓ pořizovatel bydlištěm nebo sídlem v Česku
- **Zahraniční (cizí) DTB na území Česka dle:**
  1. **zaručené vzájemnosti**, podpůrně dle
  2. **prvního zveřejnění** cizí DTB v Česku
- × ochrana zahraniční investice dle dvoustranných mezinárodních smluv o ochraně investic
- × ochrana práva pokojně užívat majetek dle čl. 1 *Dodatkového protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod (1952)* (č. 209/92 Sb.)

16

DVOJÍ SOUKROMÉ PRÁVO K DATABÁZÍM V ES

1. Zvláštní právo databázové

povahově **samostatné**
ochranné právo

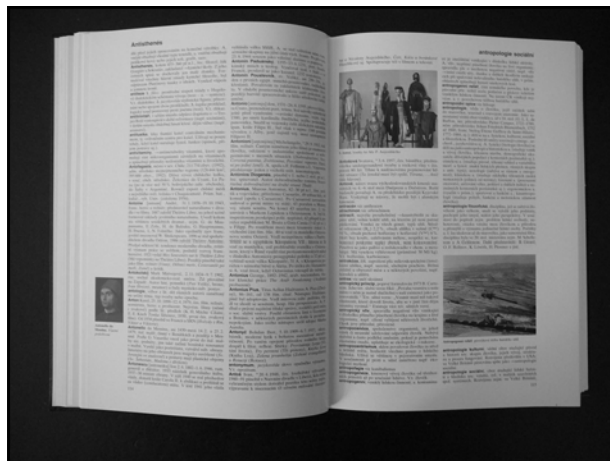
§ 88 - 94 a. z.
dále přiměřeně taxativně
ust. práva autorského pro
pořizovatele

2. Autorské právo databázové ©

nedílná **součást** práva
autorského
k databázovému
autorskému dílu

§ 2/2, 5 a. z.

17

1. ochrana **obsahu** DTB zvláštním právem **datábázovým sui generis**
X
2. ochrana **struktury** jedinečně nebo původně vytvořeného datábázového **souborného díla** co do:
  - i. **způsobu výběru** prvků
  - ii. **uspořádání obsahu** výtvaru**právem autorským**
X pouhé spojení děl
X
3. ochrana **jednotlivých prvků** zařazených do DTB, *např.* právem osobnostním, právem autorským aj.

19

2. ČÁST

PODMĚT A PŘEDMĚT

21

PODMĚT

- **Požizovatel** databáze = původní vlastník DTB
  1. člověk
  2. právnická osoba, která
    - i. na svou **odpovědnost** (o své vůli, iniciativě a na své nebezpečí) pořídila DTB
    - ii. k jejímuž **podnětu**, *např. na objednávku i tzv. na klíč*, tak zhotovil jiný, viz *hospodářský investor*
srv. též filmový producent 📺 🎧

22

KDO NENÍ PŮVODNÍM VLASTNÍKEM?

- X **subdodavatel**
- X **odvozený vlastník DTB**, viz *právní nástupce, např. kupec, dědic*
- X **odvozený licencionář**

23

PŘEDMĚT

- **Účelová legální definice** § 88/1 a. z.
= **soubor** (funkčně) **nezávislých** (samostatných)
  1. **autorských děl**, *např. fotografických, slovesných*
  2. **jiných prvků**, *např. osobních, inventárních či archivních údajů, oděvů, starožitností*
  4. **systematicky** (logicky, věcně), *např. abecedně, vzestupně nebo sestupně, nebo metodicky* (cíleně) uspořádaných a **jednotlivě přístupných**
    - i. elektronicky, *např. v telekomunikační síti*
    - ii. jinými prostředky, *např. listinně, věcně*, bez ohledu na formu vyjádření

24

a bez ohledu
na **veřejnoprávní** nebo **jiné
soukromoprávní režimy**, např. *ochrany
osobnosti, osobních údajů, archivnictví,
sbírek muzejní povahy, veřejných rejstříků
a sbírek jejich listin, Sbírký zákonů, Sbírký
rozhodnutí a stanovisek aj.*

25

LEGÁLNÍ POJMOVÉ ZNAKY

1. **nehmotný výsledek investiční činnosti** (vkladu)
2. výsledek **investice** do pořízení, ověření nebo předvedení **uspořádaného obsahu** bez ohledu na druh metody nebo vyhledávacího systému
3. kvalitativní nebo kvantitativní **podstatnost** investice (financí, času, práce, energie)
4. **nezávislost** uspořádaných **prvků** (oddělitelnost bez dotčení obsahu) a jejich **jednotlivá přístupnost** v systému

26

➤ **zvláštní soukromé právo k databázi**

1. kvalitativně, viz *vyčísitelné prostředky*
2. kvantitativně, viz *duševní úsilí*

podstatná investice (vklad) do

- i. **pořízení**, tzn. *do vyhledání již existujících prvků, jejich shromáždění a uspořádání*
- ii. **ověření**, např. *do aktualizace, prověření správnosti nebo spolehlivosti údajů*
- iii. **předvedení**, např. *zkušebního,*

obsahu DTB bez ohledu na právo autorské

27

PODSTATNÁ INVESTICE

- *Substantial investment*
do pořízení, ověření nebo předvedení obsahu DTB **jako takové**
- ✗ investice do **jednotlivého** zařazeného prvku
*např. do vytvoření jednotlivé fotografie
nebo napsání slovníkového hesla, do získání
adresy, sebrání výzkumných údajů, koupě
obrazu nebo do výměny sbírkového předmětu*

28

■ **Podstatnost investice** (vkladu)

29

PŘÍKLAD 1: SEZNAM ZÁKAZNÍKŮ

Elektronický **soubor** údajů o zákaznících, abecedně **uspořádaný** dle druhů koupeného zboží, s **přístupem** ke každému **jednotlivému** údaji, vzniklý **podstatnou investicí** obchodníka do pořízení seznamu, spočívající ve zhotovení a provozování informačního systému třetí osobou na jeho objednávku.

30

PŘÍKLAD 2: DOKUMENTACE NOVÉHO ZPŮSOBU LÉČBY ©

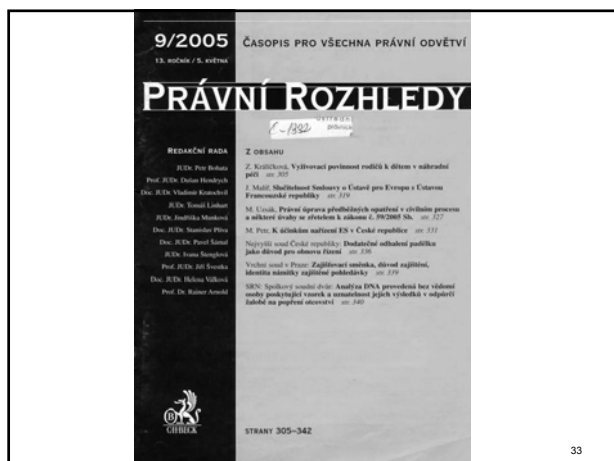
Původní vědecký listinný a elektronický **soubor** vědecky popsaných a **uspořádaných** výsledků víceleté výzkumné činnosti s cílem vyřešit grantový projekt nového způsobu léčby viru H_2PN , spolufinancovaný z veřejných prostředků na základě veřejné soutěže ve výzkumu a vývoji, s **přístupem** ke každému **jednotlivému** údaji, vzniklý **podstatnou investicí** do jeho **pořízení** a průběžného **ověřování** příjemcem podpory.

31

PŘÍKLAD 3: SBÍRKA POEZIE 📖 ©

Jedinečný **soubor literárních děl** s názvem „*Větr v dolině*,“ **vytvořený** uspořadatelovým **literárním výběrem** a **uspořádáním** drobných **básní** různých českých básníků s **přístupem** ke každé z básní **jednotlivě**, vzniklý **podstatnou investicí** nakladatele do **pořízení** sbírky a určený k prodeji v knižní podobě ve vazbě v imitaci kůže.

32

33

PŘÍKLAD 4: BIBLE 📖

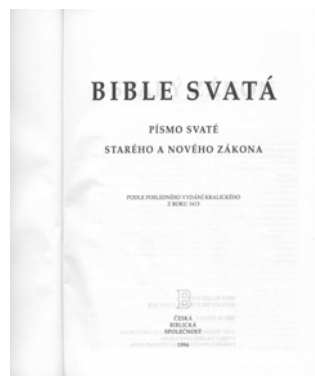
Autorskoprávně volný jedinečný **soubor** autorskoprávně volných **literárních děl** různých autorů, vytvořený vybráním a uspořádáním anonymními spoluuspořadateli, s kvalitativně a kvantitativně **podstatným vkladem pořizovatele**, mající obecný i náboženský význam a určený k poučení o životě, veřejnosti **zpřístupňovaný** zejména knižně, elektronicky nebo přednesem, cele i po částech,

34

s **přístupem** ke každému **jednotlivému** zařazenému dílu, a to v překladech anonymních nebo známých překladatelů, které jsou autorskoprávně volnými literárními díly, anebo literárními díly, k nimž trvají majetková autorská práva překladatelů, avšak **zvláštním právem pořizovatele** databáze **nechráněný** soubor z **důvodu zhotovení dříve než před rokem 1995**. 📖

35

36

DRUHY DATABÁZÍ

- **Tvůrčí (autorské)**
  - = **vždy** předmět **práva databázového**
  - = předmět **práva autorského**
  - = **autorské dílo souborné ©**
- **Běžné**
  - = předmět **pouze práva databázového**

37

1. **umělecké** vč. literárních
např. *výstavy, antologie, sebrané spisy, koláže, slovníky, katalogy, encyklopedie*
vč. *tezurů a rejstříkových systémů* aj.
2. **vědecké**
např. *sebrané a uspořádané sociologické údaje*

38

- **Elektronické**, např. *elektronická kartotéka pacientů*
  - ☛ **zákaz rozmnožování i pro osobní potřebu, srv. též u počítačových programů**
- **Listinné** aj. hmotné, např. *lístkovnice*

39

- **Soukromoprávní**
např. *rejstřík předmětů ochrany, k nimž kolektivní správce spravuje práva, seznam členů spolku* apod.
veřejně přístupné ✗ nepřístupné
- **Veřejnoprávní (úřední)**
např. *matrika a její knihy narození, manželství a úmrtí, obchodní rejstřík a jeho sbírka listin, seznam advokátů, Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, Sbírka zákonů* aj.
veřejně přístupné ✗ za určitých předpokladů, např. *při prokázání právního zájmu*

40

VĚSTNÍK

ÚŘAD PRŮMYSLového VLASTNICTVÍ

Část A

vynálezy
užitné vzory
topografie
průmyslové vzory
dodateková ochranná osvědčení

ISSN 1211 - 4197 / 31. 1. 2006 - ročník 2006

1

41

VĚSTNÍK

ÚSTŘEDNÍ KONTROLNÍHO A ZKUŠEBNÍHO ÚSTAVU ZEMĚDĚLSKÉHO

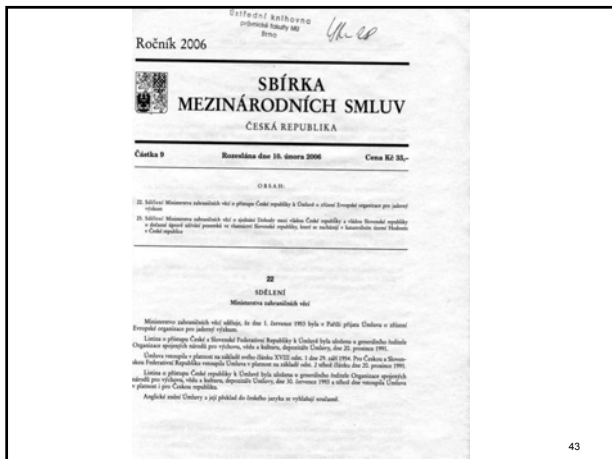
Ročník VI

Ročník VI
Číslo: 3 Vydáno: 20. března 2007
Cena: 36,- Kč

Obsah	Strana
Contents	Page
I. Žádost o udělení ochranných práv v oblasti a registrací odrůdy Application for Grant of Plant Variety Rights and/or for Addition to the National List	3
II. Nález odrůdy New Discoveries	12
III. Některé odrůdy Planted Variety Determinations	13
IV. Odrůdy odrůdy Changes in Variety Determinations	-
V. Změny odrůdy v oblasti ochranných práv a registrací odrůdy Amendment of Applications for Grant of Plant Variety Rights and/or for Addition to the National List	20
VI. Odrůdy odrůdy v oblasti ochranných práv a registrací odrůdy Application for Addition to the National List	20
VII. Udělení ochranných práv a registrací odrůdy Grant of Plant Variety Rights and/or Addition to the National List	21
VIII. Odrůdy v oblasti ochranných práv, odrůdy odrůdy odrůdy New Discoveries and/or Planted Variety Determinations	22
IX. Odrůdy v oblasti ochranných práv, odrůdy odrůdy odrůdy Changes in the Planted Variety Determinations	22

OFFICE OF THE CENTRAL INSTITUTE FOR SUPERVISION AND TESTING IN AGRICULTURE
CZECH REPUBLIC, PLANT VARIETY OFFICE
Grant Awards for Plant Variety Rights and National List of Plant Varieties
No. 367 of 20 March 2007

42

↩ **UMĚLECKÉ NEBO VĚDECKÉ DATABÁZE ©**

- **Výtvor** (autorské dílo souborné)
  1. **jedinečný**
  2. **pouze původní** (vlastní duševní výtvor autora), *srv. též u počítačových programů a fotografií*
- **Např.** telefonní seznam „Zlaté stránky“ ©
- **Uspořadatel** (editor) autorem souborného díla

↩ ©

- **Zaměstnanecké** ©
  - ✓ skutečné
- **Objednávkové** ©
  - ✓ smyšlené (fiktivní) zaměstnanecké

„něco se zákonem považuje za něco, čím ve skutečnosti není“ ↩ **zákonná smyšlenka** (fikce)

☺

ÚPRAVA OBSAHU

- **Podstatný vklad do obsahu**
  1. kvalitativní, *např. odbornostní, personální*
  2. kvantitativní (množstevní), *např. časový, finanční, vklad duševní energie*
 = **úprava obsahu DTB:**
  - i. doplnění
  - ii. zkrácení aj. úprava

↩ **nový běh trvání 15 leté zákonné ochranné doby** k takto **zhodnocené** **vyplývající** DTB *např. k nové verzi 2.3 elektronické kartotéky*

Z JUDIKATURY

- **SD ES** v Lucemburku ve 4 věcech (2004)
(pramen cit. v závěru)

Vklad spojený s pořízením obsahu databáze je nutno chápat jako označení prostředků vynaložených na vyhledání existujících prvků a jejich shromáždění v databázi. Nezahrnuje prostředky použité na vytvoření prvků tvořících obsah databáze.

49

Pokud pořizovatel sám zpřístupní obsah databáze veřejnosti, zvláštní právo ochrany databází mu nedovoluje bránit třetím osobám ve vyhledávání jednotlivých údajů.

Tato okolnost však nemá vliv na právo pořizovatele zakázat vytěžování nebo zneužitkování celé databáze nebo podstatné části jejího obsahu.

50

3. ČÁST

SUBJEKTIVNÍ DATABÁZOVÉ PRÁVO

52

POVAHA PRÁVA

- **Zvláštní právo pořizovatele DTB, *sui generis***
  - × právo autorské a práva související
- **Absolutní nehmotné majetkové soukromé právo**
ex lege a erga omnes
  - × ne osobní právo
- **Ochranné právo dočasné** ⓧ

53

- **Disponibilní** (zcititelné) vč. děditelnosti
  - ① × právo autorské k uměleckým nebo vědeckým DTB
(autorským dílům souborným)
- **Investiční** (hospodářské) **právo** duševního vlastnictví
  - × **tvůrčí práva** duševního vlastnictví
např. právo autorské nebo výkonných umělců

54

VZNIK PRÁVA

■ Neformální vznik práva

právo tvorná skutečnost = **pořízení** DTB
podstatnou investicí

s právním důsledkem

vzniku zvláštního subjektivního práva
k DTB

a civilního statusu pořizovatele DTB

55

TRVÁNÍ PRÁVA ⌚

■ Trvání po dobu určitou 15 let od

1. pořízení (vzniku) DTB
2. zpřístupnění obsahu DTB v době 15 let od pořízení,

a to se vždy **novým během** trvání
ochranné doby po **každém podstatném
vkladu** do DTB pro vplynuvší DTB

56

OBSAH DATABÁZOVÉHO PRÁVA

1. majetkové právo vytěžovat obsah DTB

= **právo přepisu obsahu** DTB na jiný
podklad, *např. z pevného disku počítače
na disk CD-ROM*

2. majetkové právo zužitkovat obsah DTB

zpřístupněním veřejnosti **taxativně:** ⇨

57

i. rozšiřováním rozmnoženin DTB

ii. pronájmem DTB

iii. spojením on-line aj. způsobem přenosu obsahu DTB

58

VÝKON PRÁVA

■ Zákaz výkonu zvláštního práva k DTB

i práva autorského k DTB

× **dobrym mravum**

× **opravněným zájmům** jiných § 3/2 o. z.

■ Zákaz zneužití dominantního postavení

pořizovatele DTB nebo uspořadatele umělecké
nebo vědecké DTB

§ 11 z. č. 143/01 Sb., o ochr. hos. sout.

59

DOVOLENÉ OMEZENÍ PRÁVA

■ Opakované a systematické vytěžování nebo zužitkování nepodstatných částí DTB

■ Jiné jednání,

a to:

1. **běžné**
2. **přiměřené**
3. **bez újmy** oprávněným, osobním
nebo majetkovým, resp. obchodním aj.
hospodářským, **zájmům** pořizovatele

60

DRUHY DATABÁZOVÝCH LICENCÍ

- **Smluvní** úplatné, nebo bezúplatné
  - **Zákonné** bezúplatné
- ✗ **ne nucené** licence
srv. právo patentové

61

BEZÚPLATNÉ ZÁKONNÉ LICENCE

- **Zákonem** dovolená omezení práva
  - **Předmětem** pořizovatelem již zpřístupněná DTB
  - **Dovoleno** oprávněnému uživateli
- **Účelové** druhy
1. **pro osobní potřebu** oprávněného uživatele
  2. **vědecká nebo** (názorně) **vyučovací** s uvedením **pramene** a v rozsahu odůvodněném **účelem**
  3. **omezená úřední**:
    - i. veřejná bezpečnost
    - ii. řízení soudní nebo správní

62

4. **K vytěžování** nebo **zžitkování** **oprávněným** uživatelem ☺
- kvalitativně (zanedbatelně významné)
nebo
kvantitativně (dle rozsahu části k rozsahu celku)
- nepodstatné části** obsahu **zpřístupněné** DTB
bez ohledu na účel užití, a to: ⇨

63

- a. **běžně a přiměřeně**
✗ **systematicky** či opakovaně
- b. **bez újmy** oprávněným zájmům pořizovatele
- c. **bez újmy autorovi** nebo **vlastníku práv souvisejících** k obsaženým autorských dílům aj.

64

- ✓ zákonné licence dovolené autorským zákonem o právu autorském

65

- **Třístupňový test** (*three-step-test*) § 94 a 29/1 a. z.
1. **zvláštní zákonný případ omezení** majetkového práva databázového i autorského, nejde-li o užití
  2. **narušující běžný způsob užití** práv databázových nebo autorských
  3. **nepřiměřeně se dotýkající oprávněných** osobních (morálních) nebo majetkových **zájmů** pořizovatele nebo autora

66

DATABÁZOVÉ OBCHODY

- Licenční
- Převodní
- Zástavní
- Leasingové aj.

67

OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ

- Souběh práva databázového s právem obchodního tajemství
- DTB nebo její jednotlivé prvky **obsahem** obchodního tajemství

68

NEKALOSOUTĚŽNÍ OCHRANA

- Zásah do práva databázového v soutěžní situaci
v **jednočinném souběhu** (*uno acto*)
se soukromoprávním **deliktem nekalé soutěže**
- **Neoprávněná soutěžní výhoda**
zneužití cizí investice
  - ☛ neoprávněně nižší náklady

69

LITERATURA

Kříž/Holcová/Kordač/Křesťanová, Autorský zákon a předpisy související. Komentář. Praha 2005.²
Leščinský, Právní ochrana databází. Praha 2003.
Rees, Chalton (ed.), Database Law. Bristol 1998.
Telec/Tůma, Autorský zákon. Komentář. Praha 2007.

71

Tůma, K pojmovým znakům a trvání zvláštního práva pořizovatele databáze ve světle judikatury Evropského soudního dvora. Práv. rozhl., 2006/1.

72

JUDIKATURA

Rozsudky SD ES v Lucemburku
ve věcech předběžných otázek
finského, britského, švédského a řeckého soudu

sp. zn.: C-46/02, C-203/02, C-338/02, C-444/02
z 9. 11. 2004

Soud. judik., 2005/8, s. 302 an.

73

74

Foto:

Ayutthaya, Thajsko 2549 (2006)
Před Velkým palácem, Bangkok, Thajsko 2549 (2006)
Palác ležícího Buddha, Bangkok, Thajsko 2549 (2006)

75